Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 39. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 10, 1953. VOL. LXI

АМЕРИКА „В ПОВНІЙ ВІЙНІ З КИТАЄМ"— ТЕФТ

Вашинґтон. — Під час дискусії на телевізійній програмі „Молодь хоче знати" Нешенел Бродкестінґ Компані, сен. Роберт А. Тефт відповів на запит, що Злучені Держави вже найшлися „в повній війні з комуністичним Китаєм". З уваги на це, міркував він, ані бомбардування баз постачання в Манджурії, ані бльокада китайського суходолу не матиме значення для поширення війни. Він уважає, що бльокада побажана, якщо б її можна перевести без більших міжнародних коплікацій з уваги на наших „друзів". — Інші точки, обговорені в інтерв'ю між молоддю й Тефтом були такі: Секретар стейту Джан Фостер Доллес сповістив демократичних провідників про намір президента Айзенгавера відтягнути Сьому Фльоту з протоки Формози і вони не виявили спротиву проти цього; що адміністрація Айзенгавера не має наміру заохочувати голову китайських націоналістів Чан Кай-ші робити виправу на китайський суходіл, одначе, якщо б це показалося доцільне, то „ми помогли б і дали наші війська для виконання цього пляну"; що наслідок наказу президента буде такий, що націоналістичний Китай дістане всяку допомогу, яку обіцяв през. Труман. — Оці міркування Тефта це тільки причинок до дискусії над складенням закордонної політики для Азії, а тому, що сен. Тефт це провідник республіканської більшости, його погляди можуть мати важливий вплив на координацію думок. Сен. Гомер Ферґусон узяв теж участь у дебаті й заявив, що складання закордонної політики йде тепер на ґльобальні розміри, а не тільки з уваги на Далекий Схід.

Домагання подрібного вивчення секретних договорів

Вашинґтон. — Республіканський сенатор з Мішіґену, Гомер Ферґусон запропонував переглянути і відкинути таємні договори, про які згадував у своєму зверненні президент Айзенгавер і які йдуть в розріз з інтересами країни. Сенатор заявив, що він буде домагатися, щоб Сенатська Комісія Закордонних Справ, що її він є членом, зайнялася розслідом цих таємних договорів. Раніш, як буде проведене в життя побажання президента, мусить бути, за думкою сенатора, дуже пильно доконано розслідування, — хто, коли, як і чому допустив низку договорів, таких, як в Ялті, Тегерані, Квебеку, Потсдамі й ін. „Ми повинні, — твердить Ферґусон, — довідатись про кожне порозуміння, що було доконане у цих місцях і формально відкинути все, що загрожує безпеці нашої країни і її союзників". Про ці справи має бути поінформований і зайнятись ними Конґрес, твердить Ферґусон. Виступ Ферґусона знаходить підтримку у висловах інших політиків. Так, республіканський сенатор А. Вайлі, голова Комісії Закордонних Справ, висловився, що „наш власний уряд був неймовірно наївний", коли він не „відкинув неґідне розпродування Ялти й інших таємних домовлень".

А.Ф.П. погрожує організацією юнії прибережних робітників

Маямі Біч, на Флориді. — Американська Федерація Праці, якої виконна рада радить тут від тижня, склала вже плян для проґнання підпільних порушників законів з юнії прибережних робітників і для повної чистки цілого порту з злочинних елементів, які опанували робітників організації для здирання від їх членів окупу за „право до праці". Керівники А. Ф. П. поставили ультиматум до юнії прибережних робітників, якої головою є Джосеф П. Райен, щоб вона до 31 квітня ц. р. відсунула з усіх урядових становищ таких людей, що сиділи в тюрмах за „злочин, нечесть і корупцію". — Якщо юнія цього не зробить, тоді вона буде відсунена з А. Ф. П., після чого керівні урядовці А. Ф. П. почнуть організувати нову юнію, яка матиме право заключувати умови з корабельними підприємствами для постачання робітників для обслуги кораблів при причалюванні і при вивантажуванні товарів.

Бюджет збільшився у 21 стейтах

Шікаґо. — Огляд аґенції „Ассошіейтед Пресс" про фінансовий стан усіх 48 стейтів, де стейтові леґіслятури збираються на дискусію над стейтовими бюджетами, виявив, що пропоновані на наступний рік бюджети є загалом вищі ніж у минулому скарбовому році. Це можна ствердити досі в 21 стейтах. Знижку бюджету можна завважати тільки в п'ятьох стейтах. У вісімнадцяти інших стейтах бюджет або залишився такий самий, з малими змінами, або ще не викінчені обчислення. У 21 стейтах підвищено бюджетові видатки на загальну суму $632,000,000, а в п'ятьох стейтах, де їх зменшено, ця знижка виносить $57,000,000.

А.П.Ф. ЗА НОВУ ПІДВИШКУ ПЛАТЕНЬ

Маямі, на Флориді. — Американська Федерація Праці видала заклик до всіх своїх юній, щоб вони почали натиск на підприємців за піднесення робітничої заплати впродовж поточного року, щоб запобігти депресії, яку можна передбачувати на 1954 та 1955 р.р. Заклик за підвишку поміщений в економічнім звіті, який одобрила Виконна Рада А.Ф.П. У ньому сказано, що розгорнулася велика нерівність між тим, кільки робітник може продукувати, а кільки може купувати. Коли минулої суботи президент Айзенгавер зніс усякий контроль уряду над робітничою заплатою й цінами продуктів, юнії почулися свобідними — перший раз за два роки — висунути домагання такої високої підвишки, яку тільки можуть дістати. Тому економічний звіт А.Ф.П. дасть юніям арґументи для умотивування своїх вимог в переговорах з керівниками підприємств для загальної підвишки платень для понад вісім мільйонів членів цієї організації. У звіті сказано між ін., що від 1949 р. робітник продукує двічі стільки впродовж однієї години, ніж виносить його заробітна платня, яка вистачала б на покриття життєвих витрат. На думку голови А. Ф. П. Джорджа Міні, цю недостачу треба направити, якщо країна має розгорнути оборонну продукцію на бажані розміри. З Вашинґтону повідомляють, що представники Конґресу Індустріяльних Організацій приготовили цілу низку домагань до дискусії над поправленням закону Тефта-Гартлі, яка мала початися в Конґресі в понеділок.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

Д-р Джеймс Брайент Конант (зправа), колишній президент Гарвардського університету, складає у Вашинґтоні приречення, як новий американський високий комісар для Німеччини. Приречення відбирає Джан Ф. Симмонс, урядник протоколу в державному департаменті, а церемонії приглядається Фрімен Метюз (в центрі), заступник державного підсекретаря.

Пані Клер Бут Лус — амбасадором до Риму

Вашинґтон. — През. Айзенгавер проголосив, що він призначить паню Клер Бут Лус амбасадором Злучених Держав до Італії. Пані Лус, жінка головного редактора журналів „Тайм", „Лайф" і „Фортюн", авторка драм і комедій, недавня конґресменка республіканської партії стейту Конектикат. Це перша жінка—амбасадор, яку загалом яка-небудь країна призначила досі для Італії, одначе це не перша американка-амбасадор, бо президент Труман призначив був паню Евгенію Андерсон амбасадором до Данії. — Пані Лус, як кажуть, не обійме свого становища негайно тому, що в Італії йдуть приготування до парляментарних виборів на день 31. травня і до того часу буде урядувати ще теперішній амбасадор — Елсворт Бункер, призначений на цей пост през. Труманом. Пані Лус прийняла вже в дозрілім віці католицизм і тому надіються, що вона буде втримувати дружні зв'язки з Ватиканом. Це важливе завдання з уваги на опозицію протестантів в ЗДА проти втримування окремого амбасадора, хоч би навіть в характері особистого президентового посла до Ватикану. Пані Лус відсунулася була на якийсь час з публічного життя, одначе минулого літа вона була одною з перших в стейті Конектикат, що проголосила свою підтримку для кандидатури ген. Айзенгавера на президента, а сама зголосила свою кандидатуру на сенатора з свого стейту. Вона провалилася при правиборах, одначе не залишила політики.

Совєти мають три атомові бомби, каже науковець

Ню Йорк. — Науковий репортер щоденника „Ню Йорк Таймс" Вільям Лоренс розглядає питання, чи Совєти мають атомову бомбу, а як мають, то скільки? Це має становити відповідь на заяву кол. президента Трумана, що він сумнівається, що Совєтська Росія має атомову бомбу. Лоренс обґрунтовує свої висновки такими вістками: Про те, що в Совєтах відбувся атомовий вибух, нема сумніву, бо це можна тепер прослідкувати науковими способами. Найпевніший спосіб це слідження за розсіянням радіоактивних частин у повітрі після атомового вибуху. Член Комісії Атомової Енерґії, сен. Едвін К. Джансон оповістив урядово 1 листопаду 1949 р., що нема сумніву, що Росія має атомову бомбу, менше більше таку, яку американці скинули були на Наґасакі, в Японії. Кореспондент московської „Правди" поміщуючи розмову з Сталіном з 6 жовтня 1951 р. ствердив, що Совєти мали вибух другої атомової бомби. Після такої заяви прийшла ще третя атомова експлозія в Совєтах і від тоді, на протязі 18 місяців, не було жадного нового атомового вибуху в Совєтах, хоч прем'єр Сталін заповів, що Росія буде робити дальші досвіди „з атомовими бомбами різнородного калібру". Упродовж того самого часу Америка випробувала більше ніж тузін нових атомових винаходів, включаючи й першу початкову водневу бомбу, пригадує Лоренс.

Доповідь проф. Добрянського в Тов. Професіоналістів

Основане тому 20 років Товариство Українсько-Американських Професіоналістів, більшість головної управи якого находиться в нюйоркській метропольній окрузі, запросило проф. Лева Добрянського з доповіддю про його враження з останньої поїздки до Европи, як голови місії У. К. Комітету. Присутніх членів та гостей, зібраних минулої суботи на вечері в готелі Джордж Вашинґтон в Ню Йорку, привітав п. Осип Лисогір, голова Т-ва, згадуючи про цілі організації, як теж важливу політичну працю, яку веде УККомітет. проф. Добрянський передав з гумором свої враження з першої поїздки до Европи, зупинився ширше над властивою ціллю місії та контактами українського політичного світу з Европі, а в відповідях на запити підкреслив вагу української справи, яку місія відчула в різних країнах, як відвідувала чужі уряди чи американські дипломатичні представництва. Доповідь проф. Добрянського доповнив ред. В. Душник ще своїми завваґами з цеї поїздки. В дискусії тут роджені професіоналісти зокрема питали про те, як глибоко Америка та світ зацікавлені українською справою. Актуальність цеї проблеми вияснили члени місії та адв. М. Пізнак. Деякі вияснення до характеристики українських середовищ в Европі подав д-р Л. Мишуга. при кінці проф. І. Решетар з Принстонського Університету розповів коротко про свої мюнхенські враження з часу свого побуту в Европі. Вкінці, на загальне домагання, погодився він виголосити доповідь на чергових сходинах Т-ва Професіоналістів на американсько-українську тему. Присутні заявилися за влаштування частіших таких доповідей і зустрічей та притягнення до організації тих українських професіоналістів, що прибули до Америки останніми роками.

● **Ген. Гойт Ванденберґ** попереджає про совєтську повітряну силу. Він каже, що Совєти мають сотні бомбардувальників типу Б-29, які можуть завезти атомову бомбу до кожної околиці ЗДА.

СЬОМА ФЛЬОТА ГОТОВА ДО АКЦІЇ

Токіо. — Головна квартира американської фльоти на Далекому Сході ствердила, що американська Фльота, яку президент Айзенгавер звільнив від обов'язку „невралізувати" Формозу, тепер готова до кожної іншої акції, яка могла б бути їй призначена в результаті „політичних змін відносно Орієнту". До тих „інших акцій", що їх головна квартира далеко-східної фльоти має на думці, зараховується теж бльокаду китайського суходолу та евентуальну підтримку десанту національно - китайських військ з Формози на опанований комунізмом континент. Рівночасно повідомлено, що Сьома Фльота „в недалекій майбутності" буде готова до війни керованими з кораблів ракетами, якщо б „вимагала того воєнна ситуація". Чотири кораблі, два крейсери і дві підводні лодки, перебудовуються тепер і достосовується до тих „спеціяльних цілей" — сказано в повідомленні. При цій нагоді теж повідомлено, що досі в патрульній акції для невтралізації Формози — брала участь відносно тільки дуже мала частина кораблів, натомість ціла фльота, що становить намогутнішу тепер збройну силу на водах Пацифіку, мала нагоду випробувати свою боєву силу і справність участю у війні в Кореї. Цією фльотою командує адмірал Кларк, а головним командантом цілої американської фльоти на Далекому Сході є адмірал Артур В. Редворд. Сьома Фльота, до активної служби в якій покликано впродовж останніх двох років коло 40,000 старшин і 200,000 моряків, включає теж кораблі кільох інших національностей, що беруть участь в корейській війні.

Сильна акція аліянтської авіяції в Кореї

Токіо. — Аліянтська авіяція, користаючи з доброї погоди, перевела вчора інтенсивну акцію проти ворожих фронтових ліній, як теж і проти важливих воєнних об'єктів у ворожому запіллю, зокрема проти комунікаційних ліній. Сильні з'єднання аліянтських бомбардувальників та боєвих літаків засипали градом бомб та кулеметних стрілів ворожі фронтові позиції, потрясаючи цілим ворожим фронтом. В тому самому часі бомбардувальники, під охороною боєвих літаків, виконали низку успішних налетів на воєнні об'єкти у ворожому запіллі, розбиваючи колони ворожих військ та транспорти воєнного матеріялу, як теж знищуючи важливі комунікаційні получення. На наземному фронті аліянтські війська відбили низку пробних ворожих атак, в усіх випадках завдаючи ворогові великих втрат.

Армія в Кореї буде належно забезпечена амуніцією

Вашинґтон. — Представник армії сповістив, що нові зусилля в продукції амуніції незадовго вже будуть задовольняти вимоги фронту і на боєвій лінії не буде потреби далі обмежувати вживання амуніції. Виріб амуніції провадився посилено і в минулім році, бо, як повідомляє Пентаґон, за минулий рік вироблено більше як 52,000,000 артилерійських стрілен і 3,000,000,000 стрілен для малокаліброві зброї, на загальну суму 2,000,000,000 долярів. Проте цієї кількости невистачало для посилених потреб фронту і один генерал висловився, що, якщо дотеперішній рівень забезпечування фронту амуніцією не буде побільшений, то не буде можливо розвинути наступу. Отож ще досі армія дотримувалась ощадности в уживанні амуніції, подібно, як це було під час другої світової війни. Таке ж враження мав ген. Айзенгавер, після повороту з Кореї, коли він висловився, що деякі ділянки постачання армії вимагають направи.

Совєти повідомляють про розкриття „американської шпигунської сітки"

Москва. — Урядові совєтські „Ізвєстія" повідомили вчора, що совєтські власті безпеки „зліквідували" сітку американських шпигунів, створену Джорджом Рулардом, — колишнім американським морським атташе у Владивостоці. Це перше совєтське офіціяльне обвинувачення проти американського консуляту у Владивостоці в 1948 році у відплату за те, що Америка дала право азилю совєтській учительці Косенкіній, як та „вискочила на волю" через вікно совєтського консуляту в Ню Йорку. „Ізвєстія" не подали жадних подробиць щодо „зліквідованої" шпигунської сітки. При цій нагоді теж повідомлено, що один лейтенант американської фльоти на ім'я Дреср був заанґажований в шпигунській акції з якимось „Е" в митному уряді в Одесі. „Ізвєстія" обвинувачують, що американці використали програму воєнної допомоги й в 1942 році привезли до Совєтів 235,000 пакетів з „отруйним для людей і худоби" насінням буряків та іншої городовини. На пакунках були написи: „для відважного народу Росії", — твердять „Ізвєстія" тепер, одинадцять років після того, як це насіння прийшло до Совєтів.

Голляндія із своєю королевою оплакує своє нещастя

Гаґа, Голляндія. — В неділю, 8 лютого, вся Голляндія із своєю королевою Юліяною оплакувала своє нещастя, коли під час поводі згинули там 1,372 особи, а доля багатьох соток населення досі не звісна. Через радіо промовила королева до голляндського народу. Вона, між іншим казала: „Так швидко після закінчення найжахливішої із світових воєн нас вдарило це нещастя, цим разом спричинене не людською злобою". Королева підкреслила, що „найвище розвинена людська техніка не змогла відсунути те нещастя, бо його змогло перемогти тільки те призначення, яке його спричинило". Королева підкреслила, що голляндський нарід об'єднався в хвилині нещастя, а поруч голляндців станули всі народи, засвідчуючи „братерство людськости". Сумно повівали державні прапори, спущені до половини маштів, а в усіх церквах відправлялися богослуження. В районах, де була повідь, мовчали церковні дзвони, бо їх вживають до алярмування населення. Голляндський уряд думає про відбудову країни. Шкоди оцінюють від $ 200,000,000 до $ 500,000,000. Повідомляють, що уряд не зможе обмежити податків, як це був обіцяв. Ще не знати, якої допомоги уряд проситиме в ЗДА. Гадають, що уряд не проситиме про ту долярову допомогу, якої недавно була зреклася Голляндія. Частина населення не брала участи в богослужбах, бо направляє греблі, знищені повіддю. Бояться, щоб повідь не повторилася 16 лютого, як це заповідають метеорологи.

● **Винайшли „телескоп"** для боротьби проти недуги пістряка. Новий інструмент побудували коштом дол. 50,000 в шпиталі Монтефіоре в Бронксі. У „телескопі" вживають кобольту для променів ґамма для вбивання зразків недуги без знищення тканини тіла.

ДОЛЛЕС ЗАКІНЧИВ СВОЮ МІСІЮ В ЕВРОПІ

Люксембурґ. — Відвідинами Люксембурґу, столиці створеної на підставі Пляну Шумана европейської господарської спільноти, державний секретар Джан Фостер Доллес закінчив свою поїздку по Европі, призначену не тільки на нав'язання особистого контакту з европейськими державними мужами, але головно на приспішення ратифікації мирового контракту з Німеччиною та договору про Европейську Оборонну Спільноту з участю Німеччини. Разом з Доллесом відвідував европейські столиці теж директор Аґенції Взаємної Безпеки Геролд Стассен і обидва вони вважають свої поїздки за успішні. Вони відвідали Рим, Париж, Льондон, Бонн, Гаґу, Брюсель та Люксембурґ, намагаючись на місцях вирівняти розходження поодиноких країн щодо договору про европейську армію та познайомлюючи уряди поодиноких країн з новими напрямними американської закордонної політики. В усіх випадках Доллес попереджував уряди заінтересованих країн, що З'єдинені Держави бажали б полагодження справи европерської армії до другої половини квітня, коли то має відбутися чергова конференція НАТО. Поїздка та розмови цих американських політиків у великій мірі заспокоїли уряди европейських країн, зокрема Англії, і Франції, щодо дальших цілей американської політики, як теж вирівняли суперечності в становищі европейських країн щодо договору про европейську армію. Доллес вважає, що пощастило довести до відповідного компромісу між тим, якого зобов'язання щодо договору вимагала б від Англії Франція, та на яке зобов'язання погоджується сама Англія. Вчора Доллес і Стассен виїхали літаком президента Айзенгавера з Луксембурґу назад до Вашинґтону, висловлюючи надію, що „битва" за створення европейської армії закінчиться впродовж найближчих п'ятьох місяців повною ратифікацією договору про Европейську Оборонну Спільноту. Після відвідин Доллеса в Парижі, французький уряд поінформував Вашинґтон, що він вже не буде домагатися будь-яких змін в самому тексті договору, тільки додання до договору окремого протоколу з деякими додатковими вияснennями та зобов'язаннями, як теж відповідною інтерпретацією поодиноких постанов договору. Прощаючись з Европою, Доллес і Стассен висловили переконання, що західно-европейським країнам пощастить з часом добитись повної єдности в політиці й обороні, як вони вже частинно добились в господарстві.

Сталін прийняв на авдієнції арґентінського амбасадора

Москва. — Совєтський диктатор Сталін прийняв передучора на авдієнції арґентінського амбасадора в Москві, сеньйора Люіса Браво. Це перший західний амбасадор, що мав зустріч і розмову зі Сталіном після кроткої розмови з ним американського амбасадора Алена Кірка в 1949 році, та перший арґентінський амбасадор, що розмовляли зі Сталіном від часу вміни амбасодорів між Совєтським Союзом і Арґентіною в 1947 році. Цей факт вказував би на вагу, яку придіяє Кремль тепер своїм стосункам з південно-американськими країнами. Темою розмов між Сталіном і амбасадором Браво були головно господарські справи, хоч Сталін мав теж висловити бажання, щоб поодинокі держави не встрявали собі взаємно у свої внутрішні справи. справи. Амбасадор Браво твердить, що Сталін, не зважаючи на його 73 роки, є здоровий і фізично сильний та виявляє велику „ментальну гнучкість".

Большевицькі сексоти в жидівських організаціях в Німеччині

Берлін. — Жидівські втікачі із Східної Німеччини виявляють, що комуністи вже від деякого часу понаставляли своїх шпигунів і сексотів в усіх жидівських громадах і організаціях в Східній Німеччині, намагаючися розвідати, який зв'язок мають місцеві жиди із Заходом та яку активність ведуть ці громади. Окремий попит був на сексотів, що розуміють гебрейську мову, бо комуністи підозрівають, що рабіни в божницях виголошують антикомуністичні проповіді. Жиди знали про шпигунські з ходи, але з них не багато собі робили, аж до процесу Сланського в Празі та до перших публічних виявів антисемітизму в Совєтському Союзі й підсовєтських країнах. Йдучи по теперішній офіціяльній антисемітській лінії комуністів, большевицькі сексоти почали добачувати „англо - американських" шпигунів та аґентів в усіх жидівських громатах і усіх жидівських громадах.

В Угорщині вичистили трьох високопоставлених жидів

Відень. — Угорське будапештенське радіо повідомило, що Беля Ковач став міністром справедливости на місце Дюлі Дікшея. Дікші був полковником політичної поліції і заарештував був кардинала Міндсенті, та за цю заслугу зробили його були заступником прем'єра, а потім міністром справедливости. Згідно з неправіреними відомостями арештовано також Габора Петера, жахливого президента поліції та Сандора Ноґраді — заступника міністра оборони. Всі три арештовані — жидівського походження.

ІРАН УХВАЛИВ ЗАКОН ПРО ЗАБОРОНУ АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ

Тегеран, Іран. — Іранський парлямент несподівано після короткої дискусії прийняв закон. про заборону продажу, продукції, імпорту та вживання всіх алькогольних напитків. Ще в грудні 1951 року парлямент прийняв був резолюцію, яка взивала уряд, щоб вніс подібний закон, але досі уряд не здійснив цієї резолюції. Чотири дні тому релігійні групи в парляменті внесли проєкт цього закону, і на нього згодилися всі посли, що свідчить про те, що іранські посли рахуються із політичним впливом релігійних провідників, головним чином президента парляменту Аятоллага Кашані. Один посол назвав алькоголь „матірю всіх пороків". Уряд вирішив, що на введення цього нового закону треба шістьох місяців. 20,000 робітників втратить працю, а державна каса втратить 7,750,000 долярів в щорічних податках. Невирішена справа, що буде з чужинцями, що живуть в Ірані. Дипломати користатимуть із свого права екстериторіяльности, та ввозитимуть алькоголь.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА БІЛЬШИЙ ВПЛИВ РЕЛІГІЇ

Америка, стоючи у проводі вільного світу, обороняє християнську цивілізацію, а тим самим свободу і гідність людини. Як знаємо, в Америці живе багато людей різних вір. Також й її християнство переживало не одну чорну годину, заки настала в країні та релігійна свобода, якою сьогодні користуємось. От на Бродвею в Ню Йорку щойно почали грати п'єсу американського драматурга Артура Міллера „Ди Крусибл", в якій представлено дуже сумну картину з американського минулого, коли одні віруючі й богобоязливі люди обвинувачували таких же самих інших в чарівництві й засуджували їх на кару смерти. Це відомий процес в Сейлем з часу пуританської теократії в 1692 році. Правда, це свого роду унікат в американській історії, бо нарід навіть у тих давних часах прийшов скоро до рівноваги. Проте сама вистава цеї драми, як завважують критики, звертає нашу увагу, що ще й тепер не є у нас все в порядку, себто з нашою релігійною, політичною, расовою терпимістю і т. п., якщо беремо ці речі по-християнськи.

До релігійного виховання звертаються тепер раз-у-раз усі ті, що шукають заради на молодечу злочинність, яка прибирає щораз більші розміри, чи на занепад громадської моралі, корупцію та їй подібні лиха. Біблія, яка розходиться в мільйонах примірників і в минулому році побила всі рекорди, як „найкраще продавана книжка", вказує, що релігійний рух в країні таки набирає нової сили і то серед усіх верств населення. В нашій добі — так сказати б — ліберальній, ще ніколи не прив'язувано стільки ваги до релігії, як дається тепер завважити в пресі й цілому громадському житті. Про релігію чути щораз частіше з найбільш авторитетних державних місць; вона добивається свого передового значення і на міжнародному полі, хоч там виступають представники безбожництва, вороги усякої релігії. З релігією зв'язується теж щораз тісніше боротьбу з Кремлем; боротьбу за волю і людську гідність.

З цього боку треба глядіти також і на ці обставини, серед яких обіймав уряд новий президент. Знаємо з дуже докладних пресових звідомлень, як президент Айзенгавер молився в церкві перед самою інавгурацією. А далі, як його „приймали до церковної громади". Знаємо, що він постійно звертається у своїх промовах до ласки Божого Провидіння. Знов тепер розписались газети про „снідання" та „спільну молитву" президента Айзенгавера разом з 500 визначними урядовцями та конґресовими провідниками. В цій молитві просив президент Божої допомоги для проводу нації.

Президент Айзенгавер виразно підкреслив, що кожна справжня „вільна влада" мусить бути глибоко релігійна. Інакше нема сенсу для її існування. Президент зазначив, що батьки цеї країни, кладучи основи під її свободу, вважали конечним пригадати Творця, що створив усіх людей вільними. На це треба пам'ятати при розв'язці усіх проблем, говорив президент. Ці проблеми сьогодні такі важкі, що кожному, що береться їх розв'язувати, треба шукати помочі поза ним, у Бозі. Але це відноситься не тільки до державних мужів і політиків, але до кожного, бо всі ми відповідальні. „Молитва стала прямо конечністю", говорив президент Айзенгавер. Так воно було, коли народжувалась воля на цій землі. Її дасться вдержати і надалі, як будемо іти слідами наших Батьків.

До цього додамо, що „снідання", в час якого говорив президент Айзенгавер, влаштувала організація, що зветься Міжнародною Радою Християнського Проводу. Сенатори і конґресмени, які є членами цеї організації, сходяться кожного тижня на молитву, щоб Бог благословив їхнє змагання допомогти релігії зайняти „визначніше місце в веденні справ, зв'язаних з бизнесом і урядом".

Перед зборами ЗУАДК

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету проголосила, що в днях 21 і 22-го лютого мають відбутися у Филаделфії вже четверті з черги загальні збори цієї нашої заслуженої і репрезентативної допомогової централі. Ясно, що це буде першорядна подія в нашому громадсько-організаційному житті і вона заслуговує на велику увагу нашого громадянства.

В наступному, 1954-тому році. ЗУАДКомітет обходитиме десятиріччя свого існування. Від того часу це вже будуть, як сказано, четверті його збори з черги. Після установчих зборів в червні 1944-го року, перші загальні збори відбулися в Ню Йорку в 1947 р., другі — у Филаделгії в 1949 р. і треті теж у Филаделфії в жовтні 1951-го року. Всі ці збори відмежовували виразні і важливі етапи існування і праці тієї інституції, яка впродовж десятьох років свого існування перевищила, можна б сказати, себе саму, якщо оцінювати її категоріями американсько-українського стандарту. Понад мільйон долярів зібраних і виданих на допомогу та переселення, грубі мільйони вартости іншої допомоги, зокрема в харчах, одягах і медикаментах, міжнародні договори і зв'язки, найтісніша співпраця з урядовими чинниками у Вашинґтоні, широка організаційна сітка та представництва на европейському континенті, понад 35,000 переселених до цієї країни та допомога десяткам тисяч інших в переселенні до інших країн — все це сказаний кількома словами балянс праці і успіхів того Комітету, що став сьогодні одним з найкращих і найбільш переконливих доказів нашої живучости, енерґії та організаційних і ділових спроможностей. Що в праці на таку велику мірку і в таких великих розмірах трапляються непорозуміння, тертя та невдоволення — це тільки природнє і самозрозуміле.

Кожні дотеперішні загальні збори ЗУАДКомітету становили і відмежовували, як сказано, відповідний етап в праці того Комітету. Ці попередні етапи з'ясував екзекутивний директор Комітету д-р В. Ґалан в своєму звіті на попередніх зборах, кажучи, що перший етап, отже від 1944 до 1947 р., був — можна б сказати — здобування терену. Цей етап доводилось починати дослівно від самого початку, бо від боротьби за українське ім'я, яке тоді, разом з сотками тисяч українських скитальців, було проскрибоване в міжнародному словнику. Другий етап, отже від 1947 до 1949 р., це вже було опанування здобутого в першому етапі терену, а третій етап, отже до 1951-го року, це вже були справжні жнива того, що зроблено в попередніх двох етапах.

На недалеких четвертих загальних зборах дістане, сподіємось, свою характеристику й цей четвертий етап, хоч головною метою зборів повинна бути підготовка та плянування нового, п'ятого етапу, який — дав би Господь — був би вже під знаком нашої допомоги визволеному українському народові. На попередніх зборах ЗУАДКомітету промовляв м. ін. голова Дорадчої Ради Волонтарних Допомогових Організацій при державному департаменті п. Рінґфілд. Натякаючи на майбутні завдання ЗУАДКомітету, він, між іншим, звернув увагу на приклад в Кореї, де вся допомога для корейського народу ведеться за посередництвом американської армії й щойно після перемоги зможуть цією справою зайнятись різні міжнародні допомогові аґенції. Тепер, натомість, американська армія в своїй допомоговій акції користується найбільше американськими добровільними допомоговими аґенціями в роді ЗУАДКомітету. Значить, що коли б настав час і можливість допомоги українському народові на його рідній землі, тоді роля ЗУАДКомітету, як визнаної урядом допомогової аґенції, була б рішальна.

Але, крім тих сподіваних завдань на майбутнє, ЗУАДКомітет має й величезні завдання під сучасну пору. Про трагічну долю понад 20,000 українських залишенців в таборах Німеччини і Австрії згадував перед кількома днями в своєму репортажі з поїздки до Европи й п. Д. Галичин. На зборах ЗУАДКомітету представники наших громад цілком певно матимуть нагоду довідатись про тих залишенців та їх долю і величезні потреби допомоги для них теж і з інших джерел та більш подрібно. Вони довідаються теж і про низку інших завдань ЗУАДКомітету, подібно наглих і конечних. І тому важливе, щоб з таким діловим наставленням віднестись до тих зборів та не нівечити їх маловажними справами, як це було на попередніх зборах.

Недавно Москва зачала широко закросну акцію проти „Джойнта", жидівського відповідника ЗУАДКомітету. „Джойнт", ця харитативно-допомогова організація американських жидів, перетворилась одної ночі в очах Кремля на страшну загрозу, на якесь могутнє рам'я Північно-Атлантійського Пакту, що потрясло Кремлем та зігнало сон з очей його володарів.

Це не сталось без причин. Виявів великодушности, гуманітарности та глибоких людських почувань і милосердя Москва боїться не менше атомової бомби. Бо ці почування скріплюють віру і надію поневолених Совєтами народів, збільшують їх відпорну силу та гартують їх до боротьби проти тиранії.

Недалекі збори ЗУАДКомітету повинні мати таке значення й для українського народу. Український нарід на рідній землі, що в найневідрадніших обставинах веде свою розпачливу боротьбу проти комуно-московського тирана, повинен знати, що ми, його сини і дочки на вільній американській землі, не тільки допамагаємо йому в цій боротьбі політично через нашу політичну репрезентацію — УККомітет, але що ми маємо готовий апарат та що ми, як спільнота, готові дати йому всі засоби на те, щоб він дав всю можливу допомогу українському народові, як тільки заіснують пригожі на це обставини.

Микола Чубатий

НАША КОНСОЛІДАЦІЯ ТА ВИЗВОЛЕННЯ

II.

Українські революційні кола тепер є репрезентовані Закордонною Репрезентацією Української Головної Визвольної Ради, а кола леґалістичні низкою партій, які революційну діяльність виключають зі своїх програм. Провідну та центральну ролю серед них відіграє Державний Центр, в якому маємо останки останнього уряду Української Народної Републіки, очолюваного Андрієм Лівицьким.

Трагедією визвольного руху, а революційного руху зокрема, став поділ революційних сил напередодні другої світової війни, на дві частини, які себе завзято поборюють. Об'єктивно говорячи, обі частини мають свої заслуги в революціонізуванні мас проти чужинецького панування над Україною та у вихованні сотень тисячів молодого покоління. Заслуги одної частини революційного руху безперечно історичного значення передовсім поміж двома світовими війнами. Заслуги другого відламу революційно-національного руху великанські в час другої світової війни і по ній, зокрема вони лежать в організації всенародного опору проти націстів та комуністів, в зорганізуванні Української Повстанської Армії, що швидко стала всенародною революційною силою. Не зважаючи на гостру боротьбу, на ділі оба відлами українських революційних сил ідеологічно дуже близько споріднені, а різниці не ідеологічного, але радше особистого характеру.

Цей поділ революційних сил викликав в українськім політичнім житті велике замішання, а взаїмне обезцінювання себе принесло в результаті тільки зневіру серед мас еміґрації та взагалі обезцінювання вартости здобутків революційних кол противреволюційним табором.

З другого боку подразнення серед кол старших та заслужених членів революційного руху викликує це, що тепер більше активна революційна група всю революційну працю на рідних землях, нині вже безперечно всенародного характеру, склонна записувати виключно на рахунок своєї партії, своєї революційної групи. Коли ж додамо ще й трагічні та жалюгідні випадки серед революційного табору в часі розламу, то пізнаємо стан спричинений розламом.

Доказати чи опрокинути переконливо злочини закидувані собі взаїмно ніхто не в силі; це могло би бути зроблене компетентно тільки державним судом, що розпоряджає всіми засобами судівництва. Таким чином партійні пристрасті та непроходимі упередження залишилися.

Для упорядкування політичного життя на еміґрації в першу чергу потреба порозуміння цілого революційного табору, щоб змагання поміж революційним та леґалістичним табором могли вестися в площині принципової політичної тактики, а не особисто-групових розходжень. Наступило б таке об'єднання революційного табору на еміґрації, так тоді леґалістичний табір мав би свої завдання та обов'язки супроти визволення народу, а революційний свої.

Не до подумання є така можливість, щоб люди, що ніколи не вели у своєму житті революції та цілою своєю структурою є леґалістами могли підносити претенсії бути керівною політичною владою в справах української національної революції. Ані Державний Центр, ані УНРада в такім складі, як є нині, ані її Виконний Орган не можуть бути ані тактичним ані політичним проводом для революційних сил на українських землях, бо це була б тільки політична фікція, шкідлива для визвольної справи. Провід революційних сил находиться і мусить лишитися за тими, що ці сили зорганізували та їх дотепер вели, себто за Українською Головною Визвольною Радою, як всенаціональним понадпартійним проводом революційних сил, аж до визволення України.

З другого боку політичний досвід, традиція Української Держави та потреба згуртувати всі політичні сили еміґрації вимагає згуртування біля Національної Ради усіх політичних струй, революційних та нереволюційних, щоб перед західним демократичним світом виказати єдність політичної цілі та скапіталізувати жертви, що їх досі понесла та далі несе українська революція поза залізною заслоною, потенціяльний вартісний союзник західного світу та Америки.

Представництво У Г В Ради за кордоном теж повинно увійти до тої об'єднаної УНРади, але не як партійна група, тільки як зв'язковий орган поміж українським політичним представництвом поза межами України та революційним рухом в Україні. Не буде це ніякий двоподіл і не слід без потреби змагати до централізму там, де він через різницю тактики боротьби та відокремлення України від західного світу барієрою комуністичних кордонів стає фізично неможливий, а навіть зайвий та шкідливий.

Патріотові на еміґрації повинна присвічувати тільки одна провідна думка — визволення України, без огляду на це, хто працює на однім, а хто на другім відтинку боротьби, коли б тільки вона наближала нарід до вимріяної своєї цілі — до здобуття волі. Буде таке наставлення серед політичних провідників поза межами батьківщини, так напевно революційні та нереволюційні сили порозуміються щодо спільної праці та скапіталізують всі жертви, що їх нині несе нарід на жертовнику свого визволення. Коли б створення Тимчасового Комітету, заініціоване українсько-американськими представниками в Европі, стало початком такого здорового та логічного об'єднання політичних сил, американські українці тільки могли б з цього радіти та по змозі своїх матеріяльних і моральних сил його спомагати.

Не прийде до такого об'єднання та скоординування сил еміґрації, тоді Українському Конґресовому Комітетові не лишиться нічого іншого тільки підтримувати всяку працю серед роз'єднаних українських сил на еміґрації, яку УККомітет вважатиме корисною для визволення народу. Однобічне попирання одного чи другого політичного табору тільки збільшувало б прірву поміж двома існуючими таборами українців на еміґрації та не принесло б ніякої користи справі визволення України.

(Кінець)

Федір Дудко

НАВІЩО?

Ще в минулому році у нас з'явилося настирливе бажання виголосити в Українському Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку доповідь на тему: „Чи варто бути українським письменником?" Хоч ми збиралися говорити про це інтимно, в тісному колі своїх людей, хоч нічого образливого або небезпечного для когось чи чогось в нашій тематиці не було, хоч ми, нарешті, живемо на вільній американській землі, проте управа Клюбу і наші приятелі, вислухавши нас, гірко посміхнулись.

— Дуже добре вас розуміємо, — заявили вони нам, — але до вашої доповіді допустити не можемо. Бійтеся Бога!

Гірке почуття, що переповнювало всю нашу істоту, поволі після цього розіссалося, як розсисається тупий біль у тілі, і ми від свого заміру відступили. Навіть не взяла нас „на бас" недавно видрукована в „Свободі" стаття Уласа Самчука на тему гіркої долі українського письменника в нашому середовищі, а стисліше — незавидної його позиції вічно поштурхуваного й „унтерменша".

Але цими днями несподівано притрапилася з нами одна річ, яка дуже нас схвилювала і примусила нас повернутись до нашого занедбаного заміру. З тою лише різницею, що коли передше ми збиралися забирати голос лише в письменницьких справах, то тепер забираємо його в обороні загальної української мистецької творчости. А прийшли ми знову до цього ось як.

Пересуваючи недавно в свойому радієвому апараті коліщатко, ми несподівано вловили вухом кілька пролуналих в етері українських слів. Затрималися, нареґулювали звукову хвилю і почули, як хтось говорив про українські різдвяні традиції, поздоровляв радіослухачів із святами і врешті накрутив кілька різдвяних коляд. Що це були за коляди — чи народні, чи в оформленні якогось композитора і якого саме, а коли народні, то чи з Західньої України, чи із Сходу — про це ніхто із радіослухачів не довідався. Та і взагалі не сказано було, що це українські коляди. Навіщо це комусь знати? От чуєш собі якусь музичку і будь з того вдоволений! А то ще час витрачати на виголошування якихось там авторів, географічних назв тощо!

Ми дослухали авдицію до самого кінця і глибоко задумалися. Чи не є це те саме, коли деякі наші книгарні, друкуючи каталоги книжок, які вони хочуть продати людям, подають лише назву твору без зазначення імени автора, який цю книгу написав: ось, мовляв, вам „Кобзар", ось повість „Маруся", ось „Чумаки", „На битій дорозі" і т. д. і т. д. Що був собі там якийсь дивак на світі, що роками писав свій твір, шарпав душу і вкорочував собі вік — кого це може цікавити? Важне одно — що цей дивак, напівголодуючий, написав книжку, а цю книжку тепер можна продати і щось на ній заробити! Ось що важне!

Достоменнісенько те саме робиться в наших радіопередачах. Що був там якийсь дивак-композитор на світі, якого надхнув до мистецької творчости народній примітив і таким чином спричинив витворення музичного шедевру — кого, мовляв, з нас повинно те цікавити? Важне єдино те, що він, цей дивак, лишив по собі музично оформлену річ, яка подобається людям, яка знаходить серед них попит і на якій можна дещо тепер заробити.

Чи цікаво комусь, скажіть, люди добрі, що був там якийсь диригент, який, зібравши хор, муштрував його, вимагав від нього то форта, то п'яніссіма, то крещенда, то димінуенда, щоб належно віддати композиторський задум? Важно з цього всього одно лише, а саме те, що такий дивак був на світі, витиснув із хору те, що можна було витиснути, і дав можливість накрутити музичну річ на плиту, а на цьому можна тепер заробити.

Чи цікаво комусь, скажемо далі, те, що якийсь там колектив любителів музичного співу, об'єднаний в хорі тої чи іншої назви, упрівав під командою свого, більшого чи меншого, великого чи менш великого диригента, щоб віддати належно річ якогось композитора? Кому цікаві його інтенції, переживання, витрачений на це час і запал, чи, врешті, назва цього дивацького колективу? Важне одно: ці диваки наспівали річ на плиту, а на цих плитах тепер, не вкладаючи зовсім гроша ні в що, можна трохи заробити!

Ну, а нарешті кому із слухачів цікаво знати, хто чи як провадить саму радіопередачу, опріч прізвища її власника? Кому цікаво почути ту чи іншу річ у різних виконаннях? Та й чи можуть взагалі слухачі мати сякі чи такі претенсії до радіопередачі, яку вони слухають зовсім задурно? Відмахав, відкалатав якбудь свою півгодинну чи там цілогодинну програму — і бувайте здорові! Головне, щоб виголосити всі зібрані від торговельних фірм платні реклями, а на решту — на якихось там виконавців, на авторів, на диригентів, на іншу мізерію — начхати з високого мосту! Хай собі думають деякі наївняки, що українські радіоавдиції — це свого роду наше національне представництво в царині повітряних хвиль. Кому заборонено мати такі погляди? Навіщо витрачати гроші на порядні платівки (чи там рекорди), коли можна назбирати на смітниках десятки старих, надбитих шарварницьких дряповок? Навіщо платити спікерові з добрим голосом і доброю дикцією гроші за виголошення фірмових оголошень, коли це можна зробити самому, дарма що у вас хронічний катар, хронічна хрипка чи хронічний кашель? Навіщо взагалі платити за щось, коли навпаки — ліпше брати за все?

На щастя, шукаючи вже спеціяльно після цього за українськими радіоавдиціями, нам пощастило натрапити і на такі, яким гріх був би щось закинути.

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(14)

„Наслідком з'ясування делеґацією становищ Американського Комітету і Українського Конґресового Комітету, нарада, після всебічної дискусії, зайняла однозгідне становище щодо передумов для переговорів з американськими чинниками. Створено Тимчасову Ділову Комісію, яка має зайнятися зформулюванням резолюцій наради та бути зв'язковим у цій справі між українськими політичними середовищами в Европі й Українським Конґресовим Комітетом у ЗДА.

„В дні 21 грудня делеґація відбула нараду з цими ж уповноваженими представниками в справі консолідації українських політичних сил. Ствердивши конечність об'єднання українськихи політичних сил, однозгідно доручено Президії Наради з 25 червня 1952 року (про яку нараду ми свого часу також передавали), поробити конкретні заходи для здійснення такого об'єднання.

„Нарада уповноважених представників однодушно висловила признання УККомітетові за його велику працю в користь української визвольної справи, а його делеґації окрему подяку за її видатну працю для затіснення взаємин між українською громадськістю в Европі та підкреслила потребу дальших безпосередніх взаємин.

„Ми вже не раз передавали з цієї радіовисильні про широку й успішну діяльність УККА на американському терені в користь української визвольної справи. За останніх кілька років чинники УККА, а зокрема його голова — проф. Лев Добрянський, придбали для української справи в ЗДА десятки визначних американських політичних діячів — членів американського сенату й палати репрезентантів, — як також приєднали симпатії до української визвольної справи різних урядових американських чинників й представників наукового й культурного американського світу.

„Після доконання намічевої праці в Німеччині, делеґація УКК прибула до Риму, де також нав'язала контакт з українськими церковними чинниками та з представниками італійського політичного світу й італійської преси.

„До вас промовить тепер член тієї делеґації, заступник голови УККА та голова Українського Народного Союзу, п. Дмитро Галичин".

В Римі ми мали ще одну приємну несподіванку. Того самого дня ввечорі, після мого виступу в радіо, князь Альята вистарався для нас білети до опери, де виставляли „Манон", де тенорову партію співав Беньяміно Джілі, якого я вже раніше мав нагоду слухати в Метрополітальній опері в Ню Йорку. Наші відвідини в опері належали чи не до єдиної культурної розривки за ввесь час нашого побуту в Европі. Між іншим, в опері ми зустріли теж нашу добру знайому з Ню Йорку, п. Стефанію Тураш, молоду й талановиту нашу співачку з народженого в Америці нашого покоління, яка тепер студіює в Римі спів, одержавши на ці студії повну стипендію.

В неділю 28-го грудня рано ми були на Службі Божій в нашому обряді в одній з найстарших каплиць Риму, яка походить з I-го сторіччя по Христі та яку вже кілька сторіч тому віддано до вжитку українців-католиків. Там ми зустрілись з о. д-ром Войнаром, який і запровадив нас на умовлену вже авдієнцію до Ватикану.

Ми переходили багато коридорів і заль, де нас поздоровляла барвиста папська сторожа швайцарців. Вкінці, нас запроваджено до просторої почекальні, де ми застали одинадцять інших осіб, що теж очікували на авдієнцію. Довелось чекати відносно недовго, можливо, яких 20 хвилин. Тоді до почекальні увійшов один з кардиналів та почав викликувати імена членів нашої делеґації. Ми, виходило б, були перші на списку. Перед кардиналом ми виправдали насамперед двох інших членів нашої делеґації, проф. Добрянського і п. Душника, які не сподівались так швидкої авдієнції та виїхали до Мадриду.

Йдучи за кардиналом, ми перейшли ще три інші залі і зупинились у вітальні. За хвилину відкрились двері і увійшов Святіший Отець, ввесь в білому, благословляючи нас, нашу місію та ввесь український народ. Святіший Отець, аскетична постать якого робить могутнє враження, хоч рівночасно вражає своєю надзвичайною скромністю, був, очевидно, поінформований про нас і нашу місію. Розмовляючи по-англійськи, ми насамперед склали Голові Католицької Церкви українську подяку за його турботу й допомогу, яку він дав українським втікачам. Відповідаючи на це, Святіший Отець заявив, що він знає про нищення української церкви та про важкі терпіння українських Владик, священиків та всього українського народу, та буде молитись за його кращу долю та за його визволення. Наче натякаючи на ті українські жалі, які викликало його послання до народів Совєтського Союзу, Святіший Отець додав, що більше про ці справи він говорив при авдієнції з українськими священиками та з єпископом Бучком.

Після авдієнції у Ватикані ми мали ще спільний обід з професорами колеґії св. Йосафата, з о. ректоро Когутом, о. проф. д-ром Войнаром та о. Хемієм. З нами був також д-р В. Федорончук. По обіді ми виїхали на аеродром, де вже мали замовлені місця в літаку до Парижа. Нас супроводжав та прощав на дорогу д-р Федорончук. Ще перед від'їздом ми вислали телеграму до інж. Созонтова, голови Українського Допомогового Комітету та представника УНРади в Парижі, повідомляючи його про наш приїзд та прохаючи його скликати на понеділок ввечорі збори представників всіх місцевих українських установ, товариств і угрупувань.

До Парижа ми приїхали в неділю ввечорі й переїхавши автобусом з аеродрому до станції літунської лінії в місті, ми застали там вже інж. Созонтова та ред. Голіяна, які очікували нас. Вони й запровадили нас до одного з місцевих готелів.

В понеділок, 29-го грудня, інж. Созонтів і ред. Голіян знову відвідали нас рано в готелю й тоді ми ще телефоном почали порозумівatись з представниками місцевих інституцій і товариств відносно нашої зустрічі ввечорі. На цих і подібних розмовах зійшов нам майже ввесь день. А ввечорі, в готелю „Лютеція", де ми були зупинились, зібралось коло 40 представників зорганізованого українського громадянства в Парижі. Треба зазначити, що Франція, це поза Америкою одинока країна, де всі українські угрупування об'єднались в одну центральну репрезентацію — Український Центральний Громадський Комітет, подібно, як це сталося в Українському Конґресовому Комітеті Америки. Це треба завдячувати в головній мірі великому тактові та розумному веденні громадських справ з боку інж. С. Созонтова.

(Продовження буде).

Д-р Богдан Винар

ЦЕСУС І ОРГАНІЗАЦІЙНА ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Упорядкування організаційних відносин українського студентства є немаловажною справою для цілости українського громадського життя на вигнанні. Не сумніваємось, що життєва відпорність українських студентських організаційних форм являється тривалим здобутком та актуальною, очевидною вимогою сучасної хвилини. Українське студентство на чужині репрезентує Центральний Союз Українського Студентства, що саме відсвятковує 30 років свого існування і є найстаршою нашою громадською установою.

За ввесь час своєї діяльности студентська централя провела важливу працю не тільки внутрішно українського характеру, але може передусім занотувати до своїх заслуг чималі осяги на міжнародному форумі, причиняючись таким чином у поважній мірі до зміцнення українських визвольних позицій за кордоном. Післявоєнні роки та рядом з тим посилені радянські впливи (большевикам вдалось опанувати Інтернаціональну Унію Студентства з осідком в Празі) спричинили відомий двоподіл, а невиразна політична ситуація внутрі багатьох студентських національних організацій дем. бльоку зумовляє поважні трудноці передусім в міжнародній акції ЦЕСУС-у.

Немає змоги в короткій статті аналізувати поодинокі етапи розвитку подій колись об'єднаного світового студ. руху. Безприкладна експанзія експозитур Кремля спричиняє грізні ферменти та треба відважно сказати не завжди зустрічається з потрібною відповіддю та протиакцією заінтересованих студ. одиниць антикомуністичного світу. Тому сучасна ситуація характерна повною пливкістю форм з нестійким наголошенням ідеологічних моментів в змагу за майбутнє обличчя здезор'єнтованого політичним конфліктом студента.

І хочеться відмітити один відрадний факт. Українське студентство зуміло оцінити свої властиві завдання і в аспекті грядучих подій зустріло їх об'єднаним фронтом всіх своїх складових частин. Фрайманський з'їзд в грудні 1947 та об'єднання двох студентських централь не було випадковим явищем, але виявом громадської дозрілости, на яку так важко здобутись широким кругам української політичної еміграції... Спільні зусилля і скоординована праця мусіла дати позитивні висліди. І хоч на сторінках української преси студентському життю не присвячується чомусь відповідного місця і уваги, заінтересовані одиниці з українського громадського і політичного світу свідомі тих величезних зусиль, що їх довелось прийняти на свої молоді плечі студентському активові. Відомі і висліди тієї важливої роботи ЦЕСУС-у в міжн. ділянці.

Ми можемо тільки зацитувати за Пресовою Службою ЦЕСУС-у про найважніщі етапи поодиноких осягів. І так участь українських делеґатів на Студентському Конґресі в Гамбурзі (1949 р.), Конференції в Лайдені (листопад 1949), Берні (жовтень 1950), Стокгольмі (грудень 1950), Берліні (червень 1951), Нансі (грудень 1951), Единбурзі (січень 1952), Париж (вересень і жовтень 1952) і зовсім недавно участь ЦЕСУС-у 12-17 січня в Копенгазі, де українську делеґацію визнано рівнорядним чинником студентського міжнародного життя з рівночасною леґалізацією статуту ЦЕСУС-у. При тому слід відмітити, що всю працю доводиться ЦЕСУС-ові провадити з мінімальними матеріяльними фондами, при участі дослівно одиниць з европейських осередків.

Більшість українського студентського активу перебуває зараз в Америці. На нашому терені поволі розвивають працю поодинокі нечисленні студентські Т-ва, рішенням XVI Конґресу ЦЕСУС-у в Лювені створено на американському континенті окремий Американський Відділ ЦЕСУС-у з осідком в Шікаґо. Здавалося б, що все в порядку, американський терен дасть повну піддержку своїй Централі та включаючись активно в американське студентське життя допоможе у відповідальній праці ЦЕСУС-у на міжн. терені. Про потребу більшої активізації українського новоприбулого студентства, зміцнення мережі студентських громад та координацію дій писалось вже на сторінках американської української преси. Також і автор тих рядків писав свого часу на сторінках „Свободи" про конечність підсилити політичну акцію УКК шляхом включення студентського сектора у властиві рямки скоординованої роботи. Відомі і певні інтенсивні заходи Ам. Відділу ЦЕСУС-у закивізувати студентство нашого терену та включити його в цілість українського студентського зорганізованого життя.

Недавно з ініціятиви студентських громад Ню Йорку і Клівленду відбулась студентська конференція з метою розглянути можливості скоординованої студентської праці на терен ЗДА. В дечому застановляють резолюції тієї конференції, де говориться про створення ділового секретаріяту як „єдинолеґального" представництва українських студентів в ЗДА. Приглядаючись тій може і не зовсім усвідомленій „сепаратичній акції" ініціяторів, що хочуть більш закивізувати студентське життя в Америці мимоволі не можемо не позбутись враження, що частина української студентства може нехотячи повторити помилки бурхливих років „таборових республік" в Німеччині. Треба вірити, що компетентні чинники Американського Відділу ЦЕСУС-у в узгідненні з діючими проводами студентських Громад та ідеологічними студ. Т-ми переведуть в скорому реченці властиве рішення для розв'язки пекучої проблеми — вимоги вдержання єдности укр. студентського життя в Америці. При тому цілість укр. студентства не сміє забути одного: закріплені довголітньою працею цілих студентських поколінь позиції ЦЕСУС-у вимагають повної піддержки цілого студентського активу, зокрема на тому важливому форпості, яким сьогодні є ЗДА! Територіяльна розпорошеність укр. студентства не сміє виявлятись небезпечною ознакою психологічної роз'єднаности основних методів в праці і завдань укр. студіюючої молоді на чужині. Громадська готовість та консеквентність в потребі вдержати прийнятий правопорядок диктує основно передумувати поодинокі заходи також і в напрямі активізації студ. життя в ЗДА. Тому треба вітати почини активних одиниць тільки тоді, коли вони узгіднені з загальними студентськими інтересами і не є відокремленою акцією з неясною метою. Скликання з рамені Американського Відділу ЦЕСУС-у Студентського Конґресу в ЗДА при участі всіх зорганізованих студентських клітин напевно допоможе знайти потрібну розв'язку актуальних справ українського студентства в ЗДА.

З МУЗИКИ

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ У ДІТРОЙТІ

Після довгих місяців підготовки і очікування відбувся в неділю 1 лютого 1953 концерт Дітройтської Симфонічної Оркестри присвячений в цілому українській симфонічній музиці.

У програмі концерту були виконані такі твори: Увертюра до опери „Тарас Бульба" М. Лисенка, симфонічна поема „Україна" П. П. Углицького, Фортепіяновий концерт В. Косенка, „Пісня і Танець" для струнної оркестри В. Витвицького, Друга Симфонія (друга і третя частина) Л. Ревуцького і „Український Танець" з опери „Золотий Обруч" Б. Лятошинського.

У пошані Миколі Лисенкові, основоположникові національного напряму в українській музиці, виконано на самому початку концерту його увертюру до опери „Тарас Бульба". Це твір замітний силою музичної характеристики (Тарас — Андрій — козацтво) і спосністю конструкції.

„Україна" Павла Печеніги Углицького написана на основі поеми „Гайдамаки" Тараса Шевченка. У цьому творі вражає декуди надто реалістична — навіть як на симфонічну поему — ілюстративність. Зате вміле використання мелодичного матеріялу і — питома для Углицького — легкість в орудуванні оркестровим масивом робить цей твір замітною позицією у нашій оркестровій музиці.

Фортепіяновий концерт ц-моль Віктора Косенка одночастинний, та який же змістовний і різноманітний. У колі українських композиторів нашої доби Косенко висловлювався чи не найбільше інтернаціональною мовою. Та, слухаючи його концерту, пригадувалася нам думка Василя Барвінського, що твори Косенка, хоч і не спираються на народних піснях, всетаки навіяні своєрідною українською атмосферою.

Сольову партію концерту, дуже складну і технічно обвантажену виконав пяніст Борис Максимович. Виконав її вдумливо, глибоко і — поетично. Свідомість, що він кільканадцять років тому перейняв був від самого композитора його бажання щодо інтерпретації цього твору, ще збільшувала вагу виступу нашого мистця — піяніста.

Друга Симфонія Лева Ревуцького одне з найвищих досягнень на полі нашої оркестрової творчости. З технічних причин не було можливо виконати її повністю. Правда, найбільший натиск поставлений композитором саме на другій і третій частинах. Слухаючи симфонію Ревуцького ми відчували: оце прекрасний зразок українського музичного мислення і світовідчування. Оце перенесено на велике полотно те, що давніші наші композитори зарисовували у своїх хорових творах — мініятурах. Ця симфонія, написана на основі українських народних пісень, один з тих творів, які варто не тільки слухати, але й читати у партитурі: так багато там цікавого і куншто́вного.

Темпераментний і блискучо інструментальний „Український Танець" Бориса Лятошинського (в оригіналі він має назву „Галицький Танець") завершував програму концерту. В ньому майстерно використана мотивіка і ритміка гуцульських народних пісень і танців. Цим дуже цікавим, задирливим твором показано, що українській музиці не чужі новітні музичні течії.

Дітройтська Симфонічна Оркестра у складі близько 90 музик (самих перших скрипок 18) є тепер у одному з своїх кращих сезонів. Останньо вона концертувала з диригентами й солістами, між якими були мистці з світовим ім'ям. На недільному концерті вона знову показалася прекрасним, чистим інструментом, податним на найменший дириґентський порух. Особливо гарно й барвисто була виконана Симфонія Ревуцького, а Танець Лятошинського при бистрім темпі пролетів блискавкою.

Ініціятор і головний реалізатор симфонічного концерту Богдан Пюрко доконав незвичайного діла й як дириґент. За три проби він приготовив повну нову і оркестрі невідому програму. На самому концерті він без сумніву опанував оркестру. З погляду визначення темп, наснаження звуку і окремих питань інтерпретації він добре і правильно охоплював усі виконувані твори.

Своїм значенням недільний концерт переріс далеко межі Дітройту. Це вперше в Америці велика симфонічна оркестра взялася за виконання повної програми з творів українських композиторів. При цьому показалося, яка велика є тяга до культурного вияву вищого рівня у широких колах нашого громадянства. У самому Літературно-Мистецькому Клюбі, який влаштував концерт, знайшлися щирі і невтомні співробітники для цієї справи. Вона знайшла особливо теплу піддержку р боку другої ґенерації американських українців, тобто з кол згуртованих у товаристві „Ґреджуейтів", Ліґи Молоді та інших. Різні товариства і особи давньої і нової іміґрації зголошувалися до помочі і ставали добродіями-патронами. На самому ж концерті заля Мюзік Голл (дві тисячі місць) була виповнена слухачами, між якими були й гості з інших міст (Клівленд, Шікаґо Віндзор — Канада). Виконавців приймали з великим ентузіязмом.

На концерті приявні були численні представники мистецьких, особливо музичних кол. Для них повна українська програма, якість творів і рівень виконання були несподіванкою. Вони дивувалися, коли довідались від нас, що творів української симфонічної музики вистачило б не на один, а на двадцять повних концертів, тільки, що вона, ця музика не має вільного доступу до світу. Одним концертом важко було б розкрити усю нашу музичну правду, всетаки при цій нагоді ми придбали нових приятелів української культури. Помічним у цьому ділі був Інтернаціональний Інститут і його українська референтура.

Концерт української симфонічної музики стався для нашої громади чимсь набагато більшим, ніж чисто музичною імпрезою. При скупченій увазі і святковому настрої це був один з актів нашого культурного самоствердження.

Василь Витвицький

Вступайте в члени УНСоюзу!

СВЯТКУВАННЯ РОКОВИН САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ

СТ. ПОЛ, МІНН.

25-го січня ц. р. українське суспільство міста Ст.-Пол, Мінн., урочисто і по-діловому відмітило 35-ліття IV Універсалу Української Центральної Ради й річницю проголошення Акту 22-го січня 1919 року, яким всі Українські Землі раз і назавжди волею цілої Української Нації з'єднані в інтеґральне тіло — Державу Українського Народу.

Крім, звичайних в таких випадках, точок програми Академії: реферату, сольоспівів, деклямацій, сольо на скрипці й виступу місцевого хору — Громадський Комітет Об'єднаних Українських Організацій м. Ст.-Пол, в складі: Проф. Олександра Грановського — почесного голови, п. Ст. Коцюби — голови ділового Комітету, проф. О. Петрова й доц. Н. Головка — представників місцевої Філії від УКК, інж. П. Байбака — від Громади Православної Церкви, п-ні Віри Гринишин — від Укр. Зол. Хреста, Р. Шраменка — від місцевого Відділу Молоді ОДВУ, проф. К. Курилка — від Рідної Школи та інж. І. Яновича — секретаря Ділового Комітету — подбав про надання Сходинам нашого Громадянства з нагоди Академії значення політичної маніфестації, більш, ніж льокального значення.

В часі Академії зачитано листа від Канцелярії Президії Головного Козацького Представництва в Мюнхені, в якому Головний Отаман ген. С. Макєєв й Голова Верховного Козацького Представництва В. Глазков, звертаючись до учасників Академії, між іншим пишуть:

...„Але воля народу не дасться дешево. Воля — це великий дар Божий, який вимагає і величезної ціни. А ця ціна є — життя людини, це кров людини... З півночі, з московського Кремлю потяглися жадібні руки, щоб знищити цей найбільший подарунок долі, протяглися брудні руки, щоб відібрати світлу Волю народів і Вашого Українського і нашого народу Козацького. Але ні Ви, Українці, ані ми, Козаки, не збиралися віддавати того, що належить нам по праву, того, без чого не може жити ані один себе шануючий нарід.

... Ось вже 35 років наші Народи ні на один мент не припиняли боротьби за право належати до родини вільних, незалежних народів. Сотки тисяч синів України і Козакії склали своє життя в цій боротьбі. Ця кров наших поляглих братів вимагає від нас всіх ще упертішої боротьби. Вона ще більше скріплює наші сили і стремління для осягнення конечної мети — здобути волю і незалежність своїх Батьківщин: України і Козакії.

В минулому ми були переможені не так силою ворога, а відсутністю єдности між нами. Тепер же спільними силами України, Козакії й інших, поневолених Москвою народів — ми зломимо нашого ворога і досягнемо (здобудемо) Волю нашим Народам..."

Найголовнішою ж точкою програми Академії була Резолюція Громадського Комітету, зачитана проф. О. Грановським і схвалена рясними оплесками присутніх на Академії. В цій резолюції між іншим говорилося:

... „Ми, Американці українського походження, зібрані сьогодні в кількости 200 осіб в м. Ст.-Пол, Мінн., на урочистій Маніфестації для відзначення 35-тих Роковин проголошення Четвертим Універсалом Української Центральної Ради, Українським Парляментом в Києві, Незалежности Української Народної Республіки, апелюємо до Влади, Представників і Народу З'єднених Держав Америки та до всіх вільних Народів Світу, що входять у склад Організації Об'єднаних Націй, допомогти українському народові визволитися з кігтів московської комуністичної тиранії та встановити знову на Українських Землях справжню українську державність, справжні демократичні вільности..."

М. М-вич

БАЛТИМОР, МД.

В неділю, 25-го січня цр. українська громада в Балтимор відзначила 35-ті роковини української самостійности і 34-ті української соборности Святочною Академією, що відбулася того дня пополудні в залі Кадоа, в центрі міста.

Простору залю, сцена якої була прибрана українським державним гербом і датами роковин, виповнили українці міста і сусідних місцевостей. Хоч того дня пополудні лютував у мерилендському стейті ледяний вихор, проте українці міста і околиці численно з'явилися на Академії, щоб спільно відсвяткувати українські державні роковини.

Академія почалася американським національним гимном, що його відспівав мішаний хор п. Й. Головацького.

Відкрив свято коротким вступним словом активний учасник наших визвольних змагань, полковник Гарасименко.

Опісля п. Й. Мармаш в англійській мові, а п. проф. С. Михайлишин в українській мові відчитали проклямації губернатора стейту Меріленд, Теодора Р. МекКелдіна та мейора Валтимор Д'Александра, якими обидва американські достойники проголошували день 22-го січня 1953, день 35-тих роковин української державної самостійности і 34-тих роковин української соборности — офіційним „Українським Днем" у стейті Меріленд та в місті Валтимор.

Проклямація мерілендського губернатора в дослівному українському перекладі була подана в 13 числі „Свободи" з ц. р. Проклямація мейора Валтимор, п. Томаса Д'Алесандра мол., звучала:

„З уваги на те, що день 22-ге січня 1953 року відзначатиме 35 роковини проголошення вільної і незалежної Української Республіки, держави, що не встоялась довго і впала під жорстоку окупацію російських комуністів, і беручи до уваги, що українці в цілому світі, зокрема ж ті, які прибули до ЗДА, оминувши комуністичну тиранію, яка сьогодні загрожує вільному світові, здійснюють те, що істотне для вільного світу, а саме — борються проти руїнницької пропаґанди ширенням правди про демократичний лад як тут, так і закордоном, дальше, що ніхто так добре не познайомлений з комуністичним деспотизмом, як ті, що мусять там жити, між ними — мільйони українців, і хоч залізна заслона унеможливлює людям, які за нею, інформувати вільний світ про дійсний стан населення під комуністичним режимом, проте Український Конгресовий Комітет є добре познайомлений з дійсністю і веде провідну ролю в освідомлюванні американців про небезпеку російського імперіялізму та комунізму, — тому я. Томас Д'Алесандро Мол., мейор міста Балтимор, признаючи заслуги, зроблені американцями українського роду, в справі освідомлення населення про дійсну небезпеку, яка загрожує вільному світові, проголошую оцим четвер, 22-ге січня 1953 як „Український День" в Балтимор та закликаю всіх громадян міста Балтимор спільно діяти з УКК в надії, що 40 мільйонів українців, як теж і інші народи, які живуть за залізною заслоною, скоро заживуть як вільні люди та будуть господарями своєї власної долі".

Відчитані проклямації учасники Академії прийняли спонтанними оплесками.

З доповіддю на цій Академії виступив ред. Володимир Душник з Ню Йорку. Привітавши учасників Академії від УКК та провівши влучну паралелю між 4-тим Універсалом Української Центральної Ради і американською Декларацію Незалежности з 4-го липня 1776-го року, прелеґент звернув увагу присутніх на велику заслугу УКК в тому, що сьогодні американський світ пізнається щораз краще на російській забріханості та розуміє щораз ліпше небезпеку російського імперіялізму і що в ЗДА, а цим самим і в решті вільного світу українська проблема висувається нині на перше місце.

Посадник міста Балтимор підписує проголошення Українського Дня. Від ліва: адв. Франк Петро, Йосип Мармаш, Теодор Никула, мейор Тома Д'Александер, інж. В. Супко і д-р О. Дерій.

Коротку доповідь англійською мовою про значення актів проголошення української самостійности і соборности виголосив адвокат, п. Петро Френк.

Присмне враження залишив у слухачів перший публічний виступ недавно зорганізованого і веденого п. Й. Головацьким українського мішаного хору в Балтимор. Підчас Академії цей хор з'являвся на сцені кількакратно, співаючи „В'язанку стрілецьких пісень" Гайворонського та пісні „Зоріла золота заграва" і „О, Україно". Всі хористи виступали в українських національних строях.

Тепло прийняли слухачі теж хор сумівок, що відспівали пісню „Здоров будь, рідний краю".

Деклямація п. Оксани Пісецької Франкової поеми „Перший Великдень на волі", виступ п. Сергія Сущика, що деклямував вірш Олега Стюарта п. заг. „22-ге січня", збірна деклямація дітей Української Доповняючої Школи в Балтимор п. заг. „Ми є діти українські", „Пісня про Америку", укладу Григора Китастого, відспівана при супроводі бандури п. Петром Китастим, та резолюції відчитані д-ром Омеляном Деріє́м — виповняли дальшу частину програми Академії, яку закінчено українським національним гимном усіх учасників свята.

Академію проводив проф. Семен Михайлишин.

Проклямації мерілендського губернатора та мейора Балтимору в справі проголошення цьогорічного 22-го січня „Українським Днем" і Академія з приводу Свята Української Державности — це великі цьогорічні успіхи балтиморського Відділу Українського Конґресового Комітету.

(Я. Ш.)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

„ЛЕНІНСЬКІ ДНІ" В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Львів та інші міста Західної України мусіли „відзначувати" день роковин Леніна. „На нафтопромислах і підприємствах Борислава читалися лекції і доповіді про „вождів радянського народу Леніна й Сталіна". Те саме було і в „партійних кабінетах Дрогобича, Стрия, Самбора та інших міст."

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу який творить і веде наше громадське життя.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

СЗСУ-СП активізується

31 січня 1953 року у п'ять годин вечора в приміщенні Осередку Союзу на вулиці Монтгомері у м. Филаделфії, відбулися Надзвичайні Загальні Збори Обласного Осередку СЗСУ-СП, на який прибули, як дійсні члени, так і кандидати з усієї Пенсилвенії.

На голову Зборів вибрано Івана Білоцького, на секретаря Ів. Кононенка. На початку вшанували вставанням та хвилиною мовчанки пам'ять члена — Центральної Ради — Дарію Івановну Яременко, що відійшла у вічність 20-го січня ц. року.

Тоді лідер „Союзу Земель Соборної України — „Селянська Партія" проф. Володимир Андрійович Доленко, що прибув з Европи для кристалізації єдиного політичного фронту Українського Державного Центру з американськими українцями та новою імміґрацією, виголосив доповідь на тему: „Проблема української внутрішньої політики УНРади". Згадавши за структуру побудови УНРади за секторально - політично - паритетним принципом, доповідач на протязі двох з половиною годин, зробив об'єктивний аналіз праці УНРади та її Виконного Органу на протязі всього часу. Дав стислу характеристику цілого десятка політичних партій та їх удільну конструктивну вагу в творенні єдиного політичного Державного Центру, як також політичну ролю УНРади на міжнародному форумі та зокрема підніс, що нам треба жити прогресивними думками другої половини 20-го століття, щоб через наші голови не пролетіли бурхливі історичні події! Відмітив державнотворчу дію Бльоку Українських Демократичних Партій та конкретизував досягнення в біжучій актуальній політиці, як об'єднання всіх політичних сил на нараді 20-25 червня 1952 року в Мюнхені та ін.

Насичена яскравими фактами доповідь викликала жваву творчу доскусію, що тяглась до 12-тої години ночі та в якій забрали слово: пп. Дем'янчук, інж. Максименко, Марія Яцечко, полк. Юр. Івченко, Микола Мельник, Ів. Федоряка, о. К. Даниленко, Ів. Білоцький, Ів. Кононенко та інші. В основному дискусія звелась до двох важних моментів: 1. До скликання, як в найближчому часу, Пленуму УНРади, підсилення та поновлення її складу за рахунок еліти, що перебуває на еміґрації. 2. Розширення руху СЗСУ-СП в Америці та підготовка політичних кадрів Союзу.

Крім цього було розглянуто ще ряд актуальних організаційних питань, а саме: а) продовжувати активну підготовку до скликання Краєвого З'їзду СЗСУ-„Селянської Партії" (з черги третього), в Злучених Державах Америки. в) Посилити, серед своїх членів, позику Національного Визволення. б) Продовжувати й на далі зміцнювати Державний Центр — морально, матеріяльно та політично, не дивлячися на помилковий хід деяких партій у внутрішній політиці УНРади.

Нарешті, заключне, змістовне слово лідера Володимира Андрійовича, як плян та прогноз для майбутніх дій.

Треба сказати, що приїзд проф. Доленка до Филаделфії вніс животворчий струм в життя Обласного Осередку та розгорнув широкі перспективи для роботи!

Кость Слобідський

УКРАЇНЦІ ВНОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ ПРАЦЮЮТЬ

В Новій Зеляндії є біля 300 українців, які осіли в містах: Веллінґтон, Окланд, Крайс Чорч і Палмерстон. У Веллінґтоні існує Український Клюб.

В зв'язку з акцією Пан-Американської Української Конференції, щодо ратифікації Конвенції про Народовбивства тими державами, які досі ще не ратифікували, Український Клюб у Веллінґтоні подав до Уряду Нової Зеляндії відповідний меморіял. Крім українців підписали цей меморіял ще — естонці, латвійці, мадяри, румуни й словаки. Представники чеської та польської групи відмовились від підпису.

В меморіялі подано дані про жертви кожного народу і піднесено прохання до Уряду Нової Зеляндії ратифікувати Конвенцію, як це зробили більшість держав, членів Об'єднаних Націй.

Місцева преса „Ді Івнінґ Поуст" подала інформації про названий меморіял. Справа набрала ще більшого розголосу, коли лідер лейбуристської партії напав в парляменті на українців, та інші групи, що підписали меморіял, заперечуючи їм право виступати в подібних справах. Речники урядової партії в парляменті виступили в обороні українців і у відповідних коментарях в радіо та пресі підкреслили слушність арґументів в меморіялі та право еміґрантів виступати в обороні їхніх поневолених братів.

З канцелярії ПАУК

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Завдання і матеріяльний стан УВУ

Мимо масової еміґрації за океан, Український Вільний Університет (УВУ) залишився в Европі і там продовжує свою діяльність, хоч умовини до цього дуже несприятливі.

Українська еміґрація в цілому може бути горда, що це її культурне надбання вже четверте десятиліття існує і вдержується. УВУ продовжує вперто свою навчальну діяльність, хоч число студентів змаліло. Професори УВУ працюють науково, пишуть підручники, а також працюють в інших українських установах.

Тут належало б спростувати незгідні з правдою поголоски, немов би то УВУ і його професори отримували пенсії чи допомоги з чужих джерел. Правдою є, що професори й викладачі УВУ є примушені заробляти на прожиток де інде, бо УВУ ніякою мірою не є в спроможності гонорувати їхню працю так, щоб забезпечити їм принайменше мінімум прожитку. Платні професори та доценти мають радше символічний характер. Але річ в тому, що професори УВУ не за платню працюють, а радше сповнені прагненням виконати свій обов'язок супроти Батьківщини.

Обов'язок цей великий. Завданням УВУ, як і інших наукових установ на еміґрації є не тільки плекати самобутність української науки, але давати наукою обґрунтовані основи нашої державницької концепції. Саме таким способом можна найуспішніше протиставитися російській офіційній і еміґрантській науці та тим впливам, які вона має у Західному світі.

Ця наполеглива праця є може мало ефектовна, але вона має у висліді куди більше значення, як хвилеві маніфестації, чи інші того рода акції. Як збройна боротьба є найважнішим арґументом в Україні, так наукова праця в політичному (не партійному) аспекті — це найважніша зброя еміґрації.

Українське громадянство, зокрема в країнах, де воно знайшло широкі можливості влаштувати своє життя, повинно пам'ятати, що наші наукові інституції не можуть бути в жодній мірі самовистачальні, особливо ті, що не дістають жодних чужих субвенцій. Супроти того невідрадного матеріяльного стану УВУ, основано в ЗДА Товариство Прихильників Українського Вільного Університету з метою моральної і матеріяльної підтримки для нього.

Адреса:

„Selfreliance" S. F. U. F. U.
P. O. Box 1084, Church St. Station, Eew York, N. Y.

Все ж таки ця акція є невистарчальна. Рішальне слово в цьому напрямі залишається за українськими фінансовими установами. Обов'язком українських установ є дати якнайширшу матеріяльну підтримку, щоб ця наукова інституція могла не лише перетривати, але також розгорнути свою наукову, дослідчу й навчальну роботу, що для української справи так дуже корисна.

Д-р Осип Андрушків
Голова Управи Товариства Прихильників Українського Вільного Університету

● **Тяжка автобусова** катастрофа трапилась у Арґентіні, коли, біля міста Монте, автобус зударився з вантажним автом, при чому шість осіб було забито на місці, а тринадцять поранено. Подібна ж катастрофа трапилась в Тексасі, де біля Ведзерфорду зударились два авта, спричинивши смерть дев'ятьох осіб.

● **У Болівії,** де все загострюється політична боротьба, знову заарештовано кілька провідників опозиції, під час своєрідної „чистки", що провадиться на особистий наказ президента — Віктора Паза Естенссоро.

Плянують нове місто між Филаделфією й Трентоном

Филаделфія. — Дев'ять громад, положених в повіті Бок, на північно-західній границі Филаделфії, плянують сполучитись в одно місто для ведення адміністрації. На цьому обширі, обмеженому закрутом ріки Делевар, живе 75,000 мешканців, одначе сталеварні фабрики Ферлеса, побудовані коштом 400,000,000 дол. в місцевості Морісвіл, на західному березі ріки, напроти міста Трентону, притягли вже вдруге тільки робітничого населення. На цьому обширі лежать між ін. такі менші містечка: Бенсалем, Брістол, Фоллс, Мідтавн, Мейкфілд, Нютон, Врайтставн і ін. Об'єднані разом ці оселі становили б половину обширу міста Филаделфії. Сама оселя Морісвіл була б окремою адміністраційною громадою з уваги на велитенські сталеварні Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен.

Вияв почувань сен. Тефта до Трумана

Вашингтон. — Сен. Роберт А. Тефт сказав, що він „не може мати на увазі нікого іншого, як ідеться про заслуги для миру" як недавнього президента Гаррі С. Трумана. Він сказав це на телевізійній програмі „Нешенел Бродкестінґ Компані", коли його запитали, чи б. през. Труман повинен дістати мирову нагороду Нобела. Провідник республіканських сенаторів, даючи потакуючу відповідь заявив, що його відповіді не треба вважати за „обиду" або за вияв „моєї особистої приязні для нього".

Кол. віцепрезидент починає нову кар'єру

Вашингтон. — Албен В. Барклі, що ще два тижні тому був другим верховним урядовцем країни, займаючи пост віцепрезидента Злучених Держав, розпочав минулої неділі нову кар'єру, тобто філософічного коментатора телевізійних програм. Хоч Барклі перевів сорок років у політиці, коли часто виступав прилюдно, то під час виступу в телевізії, був схвильований. Він крутив пальцями і не знав, що зробити з своїми руками. Він самий признався перед публікою до непевности, кажучи: „Я не переляканий смертельно, одначе боюся". Та все таки в його голосі не слідно було непевности. Він переповідав свої переживання без жадного рукопису. Виступ Барклі тривав 15 мінут.

● **У Колюмбії висунено** проєкт зміни конституції. Таке предложення доручила президентові країни Комісія Конституційних Дослідів в Боґоті.

● **Відновлення аґітації Комінтерну** в цілій Латинській Америці стверджує уряд республіки Перу. Доказ на це дістав уряд під час невдалого страйку робітників у порті Арекіпа.

● **Нову конституцію** зголосив консервативний уряд в республіці Кольомбія. Проти неї складають свої застереження самошні лібералі.

● **Голляндський посол** у Вашинґтоні порадив особам, що проживають в Америці й яких рідні знаходяться на обширах Голляндії, охоплених поводдю, звертатись безпосередньо до Голляндського Червоного Хреста.

ТАРЗАН, ч. 3006. Поєдинок.

Остерігаючи своїх компаньйонів, щоб не вмішувалися, Тарзан обережно посувався вперед. „Нехай станеться, М. Люнґо!", він закричав. „Обороняйся!"

Замахнувши великим колом свій важкий меч, корієн кинувся на зустріч мавполюдині.

Жорстокість атаки М. Люнґи очарувала видців. Здавалося, що Тарзан вкінці таки знайшов рівного собі фізичною силою.